

SVĚTLANA
ŽUCHOVÁ

**ZLODĚJI
A SVĚDKOVÉ**

motto román

Zloději a svědkové

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na

www.motto.cz

www.albatrosmedia.cz

motto

Světlana Žuchová

Zloději a svědkové – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA a.s.**

Obsah

I. Zloději 7

II. Výpovědi 151

SVETLANA
ŽUCHOVÁ

ZLODĚJI A SVĚDKOVÉ

Praha 2017

Přeložili Miluše Krejčová a Tomáš Krejčí

Mým rodičům

I. ZLODĚJI

(Vídeň 2005)

J'ai besoin de mon père
pour savoir d'ou je viens,
tant besoin de ma mère
pour montrer le chemin.

Manu Chao

1.

Opravdu. Opravdu jsem nechtěl krást. Chtěl jsem se jenom jako správný chlap postarat o svoji ženu. Tak, jak se to učí děti ve škole. Bylo by samozřejmě hezčí, kdybych přišel domů s výplatou a přinesl jí čokoládu. Merci nebo Lindt. Nějaký milý šperk. Třeba i bižuterii. Náramek z muránského skla, jaké prodávají turistům ve stáncích na náměstí. Bylo by hezčí, kdybych ji vždycky pátého v měsíci pozval na večeři. Kdybychom mohli sedět na terase jedné z těch pizzerií na břehu kanálu a dělit se o pizzu. Klidně i vegetariánskou, jakou má Marisia ráda. Anebo si koupit lahev bílého vína a cestou z pizzerie se zastavit ve videopůjčovně. Každý by si radši vybral takovýhle život. Úplně obyčejný. Tak obyčejný, že ve skutečnosti možná ani neexistuje.

Ale už si ani nepamatuju, kdy jsem naposledy dostal výplatu. Kdy jsem měl naposledy v ruce svazek bankovek, které vypadaly jako vyžehlené. O účtu

v bance ani nemluvím. Bankovní konto patří k tomu obvyčejnému životu, z něhož jsem se nepozorovaně vysmekl. Postupně, jako když dítě vyroste z bot. Ne ze dne na den. Ne naschvál. Plynule, jako když se začne stmívat. A tak to bylo i s tím kradením.

Tehdy, když Marisia říkala, že neumí vařit. Hned jak jsme se seznámili. Když jsme spolu poprvé snídali a volská oka se jí roztékala jako kaluže po vydatném dešti. Jako teplé bahno na dně termálního pramene. Seděl jsem u ní v obýváku a rozhlížel se po cizím pokoji. To ještě měli s Gregorem společný byt a všichni jsme chodili do práce. Byli jsme na dobré cestě. To první ráno, kdy mi polonahá Marisia nosila talíře s rozlitym žloutkem a cáry bílku. Vajíčka rozlámaná na kousky jako námraza. Jako tenký led, který na slunci vypadá jako stříbro. Seškrabávala je vařečkou z rezavé pánve a nosila na hromádkách do obýváku, kde jsem seděl na gauči a ptal se, jestli jí nemám pomoci. Ale Marisia nechtěla pomoc. Říkala, že se naučí vařit. Ona je prý vegetariánka. Obědvá ve školce a k večeři si koupí kousek pizzy. Tady ve stánku na rohu, kde Turci prodávají kuřecí maso v žemli a na železných pánvích opečené klobásy. A zeleninovou pizzu, kterou si koupí každý večer cestou z práce. Protože ona je prý vegetariánka

a v mase se nevyzná. Ale teď se naučí vařit, smála se to ráno, kdy jsme spolu poprvé snídali. Prý se naučí vařit a bude mi plnit všechna přání. Jako správná žena svému muži.

Skutečně potom hodně vařila. Kuchyně voněla přepáleným olejem. Často jsme větrali, protože Gregorovi hustý vzduch vadil. Tehdy ještě bydlel s námi, i když většinu času trávil zavřený ve svém pokoji. Potom Marisia chtěla, abych přinesl maso. Ona se prý v mase nevyzná. Ona je vegetariánka, ale pro mě chce připravit řízky. Vyprávěla mi, jak ji kdysi babička posílala do řeznictví. V zemi, které se dneska říká domov. Aby přinesla karé nebo bůček. Zadní nebo přední. Smála se řeznické hantýrce, která jí nic neříkala. Proto mě poslala, abych skočil do potravin. Abych vybral něco dobrého. Byl jsem rád, že jí můžu pomoci. A vzal jsem si peníze. Protože tehdy jsme je ještě měli, třebaže účet v bance jsem neměl už dávno. Vlastně od té doby, co jsem přijel. Byly s tím komplikace. V bance chtěli papíry a potvrzení. Borko, můj tehdejší šéf, mě stejně vyplácel přímo na ruku. Bankovní účet jsme ani nepotřebovali. Ale peníze jsme tehdy ještě měli. Vždyť jsem chodil pracovat na stavbu a každý pátek po šichtě mě Borko vyplatil. Spočítal hodiny za celý týden a ze želez-

ného kufříku vyndal svazek bankovek, převázaný papírovým proužkem. Bankovky vypadaly jako vyžehlené. Jako vystřižené z papíru, když si děti hrajou na obchod. Prsty klouzaly po nepoddajném papíru. Vždyť Borko je měl všechny v bance. Odtud je pro nás vybral a přinesl v železném kufříku, který se zavíral na číselný kód. Každý pátek po šichtě, když jsme se převlékli a nedočkavě kouřili před maringotkou. Nemohli jsme se dočkat, až Borko v červené helmě zkontroluje celou stavbu a se sejfem v ruce se objeví mezi míchačkami a nádobami s vápnem. Peníze, přeložené na polovinu, jsem si potom strčil do zadní kapsy. Jako kdysi, když jsem si odkládal staniol z čokolády a leštil ho nehtem, až se plátek přehýbal jako zlato. Vždycky jsem při tom myslel na Marisii. A doma jsem bankovky rozložil po stole jako hrací karty. Bylo jich tolik, že se tam všechny ani nevešly. Překrývaly se jako šupiny exotického plazu. Jako barevné tašky na střeše domu. Tak je Marisia našla, když vstoupila do pokoje. Marisia, která byla na peníze velmi opatrná. Vždycky se mě zeptala, jestli mě Borko neokrádá a jestli mi hodiny počítá spravedlivě. Zda si je i já zapisuju, abych ho mohl kontrolovat. A já jsem ji ujistil, že mi Borko zaplatil každou odpracovanou minutu. Ukázal jsem jí kalendářík, do něhož jsem si každý den skutečně

zapsal počet odpracovaných hodin. Ne že bych Borkovi nevěřil. Ale když už jsem neměl účet v bance, chtěl jsem mít aspoň kalendářík, který by v mém životě udržoval pořádek. Protože takové věci jsou důležité. Vzadu seznam známých i s adresami a telefonními čísly a u každého měsíce poznámka, kdo bude mít narozeniny. U každého data počet odpracovaných hodin a u každého pátku výplata, kterou jsem po šichtě dostal od Borka. Ačkoli jsem ještě neměl bankovní účet, měl jsem aspoň kalendářík. Pořádek v životě a Marisii, která se učila vařit.

Tak to bylo každý pátek. Večerní rituál. Bankovky od Borka jsem rozložil po stole jako hrací karty a ujistil Marisii, že ani jediná nechybí. Moc jsme se z peněz radovali. Mazlili jsme se s nimi. Přepočítávali jsme je a třídili na hromádky. Spolu s těmi, které nám zbyly z předcházejícího týdne. Protože Marisia trvala na tom, abychom šetřili. Abychom bankovky a mince odkládali do plechové nádoby na čaj. Ty, které se od jednoho pátku k druhému neutratily. Nádobka ze zeleného kovu byla naší bankou. Taková, v jaké se na trhu prodávají sypané čaje. Jakou dostanete k narozeninám, když někdo neví, co vám má koupit. Kov, z něhož se místy loupal zelený smalt.

Vždycky v pátek vešla Marisia do místnosti jako do pokoje s rozsvíceným vánočním stromečkem. Jako pejsek, když ucítí vůni večere. Bankovky byly na stole rozložené jako hrací karty. Sklonila se a několik jich vybrala. S rozvahou, jako by hledala ty, v nichž je vepsaný její osud. Opatrně, jako by z horní strany karty mohla vyčíst její význam. Jako by se musela soustředit na to, co jí peníze říkají. Bankovky potom odnesla do banky. Tak jsme tomu říkali. Do plechovky na čaj, v níž se z týdne na týden hromadilo naše bohatství. Vyndala z ní peníze a přidávala k nim další. Každý pátek je znovu a znovu přepočítávala. Přestože vždycky přesně věděla, kolik toho v plechovce máme. Třídila bankovky podle hodnoty a ukládala je k sobě. Rolovala je do tenkých trubiček, aby se v nich lépe vyznala. Aby se do plechovky všechny vešly. Protože tehdy jich bylo ještě dost. Jenom někdy se stalo, že nám peníze na týden nevystačily. Že jsme už ve středu museli sáhnout do banky. I když plechovka s penězi stála na horní polici ve skříni, nikdy jsem ji neotvíral bez Marisie. Když došly peníze určené na týden, čekal jsem, až bude doma, aby mi z nádobky na čaj vyndala jednu z bankovek. Marisia je při té příležitosti opět přepočítala. Potom řekla, že příští týden si musíme dávat lepší pozor. Nekupovat celozrnný chleba, ale oby-

čejné pečivo. Místo sladké smetany jenom mléko. Místo banánů místní ovoce.

Marisia nebyla lakomá. Ve hře s bankovkami nešlo ani tolik o peníze. To jsme oba věděli. Když už nemáme účet v bance a bydlíme načerno v cizím bytě, musí existovat takovéhle rituály. Rituály, které nám zabezpečí normální život. Anebo aspoň jeho zdání. Potom, co se Gregor odstěhoval a my jsme v jeho bytě zůstali sami. Ani vězňům v base, kteří se pravidelně holí a dvakrát denně si čistí zuby, nejde o hygienu. Hra na šetření byla kostrou obyčejného světa, kterého jsme se nechtěli vzdát. Stačilo chvíli nedávat pozor. Jako když dítě pootevře dlaň, v níž drží provázek s balonkem. Jen na okamžik uvolní stisk a balonek odletí jako poštovní holub. Proto jsme si s Marisií dávali takový pozor. Drželi se obyčejného života zuby nehty. Proto jsem se každý pátek večer nemohl dočkat, až přijdu domů s kapsou kalhot plnou ještě teplých bankovek. Které budeme s Marisií pěstovat jako zárodky našich dětí.

Jenže když mě Marisia poslala do potravin koupit řízky, neměl jsem už vůbec nic. Na Marisii jsem se mohl naprosto spolehnout. Ráno mi připravila dva krajíce chleba a mezi ně vložila nakrájené vajíčko.

Svačina zabalená v ubrousku a v mikrotenovém sáčku. Jako kdysi, když byla ve škole druhá přestávka, svačinová. Trvala dvacet minut a děti si na lavice rozprostřely vyžehlené ubrousky. Proto jsem peníze ani nepotřeboval. Přes den svačina od Marisie, položená na horní policiče železné skříňky, v níž jsem měl na stavbě svoje věci. A večer Marisia něco uvařila. Tak jako ten den, kdy mě poslala do potravin pro maso. Musel to být čtvrtek večer. Na peníze jsem si v té době dával pozor. Nestávalo se, že bych zůstal s prázdnými kapsami. Chlapi si na stavbu nosili plechovky s pivem, ale já jsem se kvůli Marisii všeho zřekl. Byl to náš svět. Naše úspory a naše cesta za lepším životem. Tak jsme si to s Marisií opakovali. Že když si budeme dávat pozor a pečlivě ukládat peníze do banky, všechno se zlepší. Že jednou budeme mít skutečný bankovní účet a vkladní knížku. Jednou budeme jako ti lidé, co v samoobsluze platí kreditní kartou. Proto jsem to odpoledne neměl už vůbec nic. Ten den, kdy mě Marisia poslala do potravin, abych koupil maso, které chtěla připravit jen kvůli mně. Vždyť sama byla vegetariánka. Byl čtvrtek a já bych bez peněz do pátku vydržel. Se svačinou od Marisie, která by mi o polední přestávce v práci stačila, než bych od Borka po šichtě dostal výplatu. Ale Marisia sama řekla, ať si vezmu

z banky. Vyndala ze skříně plechovku od čaje a z ní jednu ze stočených bankovek. Prý občas si to můžeme dovolit. Maso místo bramborové kaše. Potraviny byly ve vedlejší budově a venku sněžilo. Vzal jsem si kabát a bankovku od Marisie a šel jsem koupit maso.

„Žádné kuře nebo rybu,“ prohlásila Marisia. „Kuře uletí a ryba uplave. Odnesou nám štěstí. Kromě toho chci pořádné maso. Žádnou drůbež, žádné rybí prsty.“

V potravinách jsem chvíli stál před řeznickým pultem. Na hácích visely kusy krvavého vepřového a bílá slanina s tlustou kůží. Dole v mrazicích boxech byly balíčky s řízky na polystyrenových táčcích, zabalené v celofánu. Prodavačky v zástěrách braly maso z háků a ukazovaly ho zákazníkům. Poplácávaly ho a chválily. Potom ho ocelovým nožem sekaly na kusy, házely na váhu a balily do mastného papíru. Když balíčky podávaly zákazníkům přes pult, stékala z nich masová šťáva jako krví zabarvená moč. Chtěl jsem Marisii udělat radost. Přinést jí hezky zabalený řízek. Na důkaz toho, že patříme k těm, co si ho můžou dovolit. Věděl jsem, co by si pomyslela, kdybych na kuchyňský stůl položil nevkusný balík papíru. Takový, po němž stéká ma-

sová šťáva jako po snadno omyvatelném plastovém ubrusu. Nechtěl jsem, aby měla pocit, že se z toho světa nikdy nedostaneme a budeme mít ruce navždy olepené tukem a zaschlou šťávou ze syrového masa. Že zůstaneme navždy kanibaly. Vegetariánka, která neměla ráda maso. Pomyslela by si, že už navždy budeme patřit k těm, jimž kuchyně páchne po kuřecích žaludcích. Chtěli jsme být lidmi vyšší kategorie. Aspoň zdánlivě. Neměli jsme účet v bance, ale jíst budeme vkusné řízky zabalené v celofánu. Osvětlené shora načervenalým světlem, které jim dodá zdání čerstvosti.

Chvíli jsem se motal kolem mrazicích boxů a vybral dva nejlacinější plátky vepřového. I s kostí. A tehdy mě to napadlo. Balíček s masem byl malý a čistý, téměř se vešel do dlaně. Chtěl jsem Marisii udělat radost. Měl jsem v peněžence stočenou bankovku. Nacpal jsem maso do kapsy zimníku, ještě chvíli se motal kolem regálů se sladkostmi a vyšel jsem ven.

Opravdu jsem nechtěl krást. Chtěl jsem Marisii udělat radost. A chtěl jsem se jako správný muž postarat o svoji ženu. Bylo to něco jako dětská hra. Já půjdu na lov a Marisia mi uvaří přinesenou kořist. A potom se staneme obyčejnými lidmi. Úzkostlivým dodržo-

váním našich pravidel. Jako starý člověk, co chodí každé ráno na procházku. Jen aby nevyšel ze cviku, třebaže každodenní trasu už zná nazpaměť. Stačí si jednou déle pospat, aby už nikdy víc nevstal z postele. Poddát se nechuti a říct si, že fouká moc silný vítr. A druhý den už nedokáže vynést do kontejneru pytel s odpadky. Proto jsme s Marisií nesměli polevit. Abychom se stali obyčejnými lidmi. Takovými, jaké jsme viděli v sobotu odpoledne v parku. Matky, které si u pískoviště zapálily cigaretu, protože doma nekouří. Lidé, kteří mají jednoduché účty v bance. Rodina, kde matka vaří a otec čte noviny. Když Marisia ten večer připravila ukradené maso, měli jsme ten život už na dosah ruky.

„Takhle by to mělo být každý večer,“ řekla Marisia. Měla na sobě jen kalhotky a halenku, a připomněla mi tak ráno, kdy jsem u ní poprvé snídal. Tehdy, kdy v bytě bydlel místo mě ještě Gregor. Chtěl jsem Marisii vrátit bankovku, ale rozmyslel jsem si to. Následující pátek jsem ji zamíchal mezi ostatní, které mi v ten podvečer vyplatil Borko. Tak se bez Marisiina vědomí vrátila do oběhu. Opět jsem bankovky rozložil po stole. I s tou, kterou jsem ušetřil. Do pravidelných řad, všechny stejnou stranou nahoru. Marisia se zeptala, jestli jsem si Borkem jistý. Všichni jsme

znali příběhy, jak šéfové okrádají. Měli nás zcela v hrsti, ale Borkovi jsem věřil. Chvíli jsme se s penězi mazlili. Třídili jsme je na hromádky a sloupky bankovek různé hodnoty jsme překládali přes sebe v pravých úhlech. Potom jsem peníze vzal do ruky a přidržel je před Marisií. Jako číšník na nóbl oslavě tácek se šampaňským. Na pravé dlani jsem měl položený celotýdenní výdělek, levou jsem si schoval za záda, jako bych v ní držel bílý ubrousek.

„Madam,“ řekl jsem.

Marisia se smála a vylosovala z bankovek ty, které tento týden odložíme. Suma se měnila podle toho, po jakých bankovkách náhodně sáhla. Proto jsme měli některý týden víc než jindy. Ale rituál se nesměl narušit. Marisia vložila peníze tam, kam patřily. Byli jsme obyčejní lidé. Měli jsme plány a úspory. Tehdy bylo ještě všechno tak, jak mělo být. Neměl jsem sice účet v bance, ale dostával jsem výplatu. Bydlel jsem s Marisií. Krást jsem opravdu nechtěl. Nevšiml jsem si, jak se ten obyčejný život pomalu ztrácí. Jako dětství.

2.

Nevím, jak dlouho mě Janut podváděl. Zatajovali jsme si toho čím dál víc. Z ohleduplnosti jsme se zaplétali do věcí, o nichž se mlčelo. Jako vyplašení ptáci chycení do sítí. Lhali jsme s lehkostí. Instinktivně, jako když dítě pije mléko. Proto řekl, že se mu ulevilo. Teď, když jsme si o tom konečně promluvili. Když jsme na sebe křičeli, jako by se najednou protrhla hráz nebo po letech zvedla stavidla. Co komu vadilo a s čím už dál nechceme žít. S mými řeči o stárnutí a o šedivých vlasech. A s jeho nekonečnými sliby nového života.

Neříkám, že mě to nepřekvapilo. Tehdy, když jsem se to dozvěděla poprvé. Zdálo se, že Janut by pro mě udělal cokoli. Že mě poslouchá na slovo. A já jsem mu taky vždy všechno pověděla. Jakoby za odměnu. Byli jsme si velmi blízcí a věřili jsme, že jsme na správné cestě. Že jsme spolu začali od začátku. Nový neomylný život. Proto jsem k němu chtěla

být upřímná. Všechno mu říkat. I to, jak postupně stárnu. Teď tvrdí, že to už nedokázal poslouchat. Prý chce mít ještě pocit, že má život před sebou. Že může začít znovu. Že na nic není pozdě a všechno ještě může vzít do vlastních rukou. Já taky vím, že v poslední době to nebylo lehké. Od okamžiku, co mu Borko přestal platit a jinou práci si ani nehledal. Když jsme chvíli žili z úspor, ale nakonec nám zůstal už jen můj plat. A s tím se Janut nedokázal smířit. Říká, že je ještě mladý. Sní o tom, jak se všechno změní a on začne znovu. Začít znovu, jako by to bylo tak jednoduché. Jako by se dal život odstříhnout jako příliš dlouhá šňůra. Když se kus zašpiní a konec roztřepí, stačí ho odstříhnout a zahodit. Vždyť ho zůstane ještě dost. Tak si to Janut představoval s novým začátkem. A nakonec začal i krást. Jako by nevěděl, že ho jednou musí chytit. Nemůžu se s tím smířit. I když tvrdí, že to bylo kvůli mně. On se zase nedokáže smířit s mými řečmi o šedivých vlasech. Řekl a odešel.

Začala jsem o tom mluvit, když nám bylo skoro nejlépe. Když se Gregor odstěhoval a dovolil, aby se místo něj do bytu nastěhoval Janut. A když jsme oba přestali kouřit. Místo postele jsme měli nafukovací matraci, na níž jsme sedávali jako na pohovce. Jako

na nafukovačce v létě na břehu jezera. Tam jsem to Janutovi pověděla. Že postavy v knihách přestanou kouřit, když se v jejich životech něco velkého změní. Když se rozvedou nebo je pustí z basy. Když uvěří v Boha nebo se jim narodí dítě. Když se zbaví starého, špinavého života a začnou něco nového. Když odstrihnou roztržený konec provazu a zůstane jim jenom čistý, ještě nepoužitý zbytek. Který smotají a opatrně strčí do sáčku na horší časy. Tehdy jsem si to tak představovala i já. Se mnou a s Janutem. Teď už mělo být všechno jinak. Jediné, co Januta spojovalo se starým životem, byly dvě krabice z kávové hnědé lepenky, v nichž si přinesl věci. Nesl je přes celé město a cestoval s nimi v metru. Neznali jsme nikoho, kdo by měl auto. Když vycházel z podzemní dráhy, musel si jednu z krabic nechat u prodavače v trafice, než druhou vynesl nahoru po schodech až na roh ulice. A potom se pro ni vrátit. Já jsem na něj čekala přede domovními dveřmi a pomohla jsem mu všechno odnést dovnitř.

Samozřejmě že jsem si to celé představovala jinak. Ten den, kdy poprvé začnu s někým bydlet. Mělo to být v jiném městě a v jiné zemi. Stěhovat jsem se měla já, ne on. Měl mě dlouho přemlouvat, ale já jsem měla být spokojená s tím, co mám. S útul-

ně zařízeným bytem za nájemné, na které si snadno vydělám. Kdykoli by začal mluvit o stěhování, měla jsem rozpačitě změnit téma. Až po několika měsících jsem se měla nechat přesvědčit. A potom, v domluvený den, jsem měla hezky oblečená zazvonit u jeho dveří a dole před domem na mě mělo čekat stěhovací auto.

„Tak vítej doma,“ měl říct on a sejít se mnou dolů.

Pochopitelně to ve skutečnosti bylo jinak. Janut se ke mně nastěhoval hlavně proto, že neměl kde bydlet. Přespával v Borkově bytě, ale Borko se ho každý večer zeptal, jestli už si našel něco jiného. A jestli si aspoň něco hledá. Janut mě přesvědčoval, že Borko ho má rád. Že mu chtěl pomoci. Věděl, jak je to ze začátku těžké. Borkův byt byl daleko za městem. Z konečné metra bylo třeba pokračovat autobusem a přestoupit na tramvaj. Potom jít ještě čtvrt hodiny pěšky. Janutovi však dlouhá cesta nevadila. Vlastně si ani nic nehledal. Prý čekal, že se něco stane. Něco, co změní jeho život. Tak to řekl ten večer, kdy si ke mně přinesl dvě lepenkové krabice se svými věcmi a pevně mě objal. Protože jeho čekání bylo odměněno. Stala jsem se mu já. Tehdy jsem i já věřila, že jsme se stali sobě navzájem. Proto jsem mu

tak rychle navrhla, aby se nastěhoval ke mně. Když mi pověděl, jak bydlí u Borka, který ho každý večer posílá pryč. A Janut se nenechal přemlouvat. Hned druhý den oznámil Borkovi, že si našel bydlení. Večer si sbalil věci do dvou kartonových krabic a metrem je nadvakrát přenesl ke mně. Já jsem seběhla z třetího poschodí ke vchodovým dveřím a pomohla mu. V teplákách a tričku. Krabice byly rozmočené a zablácené, protože venku mrholilo. Když jsme se je snažili zvednout, písková lepenka se drobila na mokré válečky. Upatlali jsme si ruce a na linoleu zůstávala špinavá šmouha. Nechali jsme je tedy stát v předsíni a posadili jsme se na moji nafukovací matraci. Jako na nafukovačku na Rusovském jezeře. A tehdy jsem to Janutovi řekla. Že kdybychom byli románové postavy, přestali bychom dneska kouřit.

„A nejsme románové postavy?“ zeptal se tehdy Janut. Oba jsme měli v ruce cigarety a odklepávali popel do velké mušle, kterou jsem používala jako popelník. Lastura byla plná popela. Zamyslela jsem se. Chvilí jsem uvažovala, jestli můžeme být románové postavy, když je všechno úplně jinak, než jsem si představovala. Nebo zda nejsme právě proto románové postavy. Jestli nevadí, že mě nevzal kolem pasu, když jsem sešla dolů. A já jsem nepokrčila

nohy v kolenou a on mě neroztočil, až by se nám zatočila hlava. V každém případě to však byl nový začátek.

„Jsme,“ řekla jsem.

A tak jsme přestali kouřit. I když ne úplně. Krabičku cigaret jsme měli doma vždycky. Ani tehdy jsme nebyli bohatí, ale nebylo to nejhorší. Janut pracoval u Borka na stavbě a já jsem načerno pomáhala ve školce. Hned v sousední ulici, takže jsem do práce chodila pěšky. Nepotřebovala jsem jízdenky na metro ani mapu města. Ale když se Gregor odstěhoval, museli jsme celé nájemné platit sami. Kromě toho i telefon a internet, jichž jsme se nechtěli vzdát. Tehdy se nám takové věci zdály důležité. Abychom žili jako všichni. Ti všichni, kteří si cestou v metru hráli s telefonem. Čekání na stanici si krátili posíláním esemesek. Tvrdohlavě jsme chtěli být jako ti, kteří nás obklopovali. V samoobsluze měli kartu stálých zákazníků a doma nábytek po prarodičích. A telefon a internet k tomu patřily. Když jsme však zaplatili nájemné, topení a poplatky za internet a telefon, moc nám toho nezbylo. Peníze jsme uchovávali v bance. Tak jsme tomu říkali. Plechové krabici od čaje, kterou jsme našli na horní polici kuchyňské linky.